

LOV för vårdboende

Bilaga 1 till UPS' yttrande över "Förslag till förfrågningsunderlag ..."

Kommentarer till "Utredning rörande möjligheterna att tillämpa lagen om valfrihetssystem vid upphandling av särskilda boenden"

ÄLN dnr 2012-0057.30.

Sid 11

Om tabellen 6. "Genomsnittlig ersättning i Stockholm, Lidingö, Nacka och Upplands Väsby".

Kommun	Omvårdnad	Demens
Lidingö	1907 kr	1907 kr
Nacka	1687 kr	1787 kr
Stockholm	1791 kr	1791 kr
Upplands Väsby	1804 kr	1960 kr
Genomsnitt	1797 kr	1861 kr

Fråga 1: Skillnaden mellan kommunerna är betydande. För omvårdnad betalar Lidingö 220 kr/vårddygn än vad Nacka betalar. Skillnaden mellankommunerna vad avser demensboende är 120 kr/dygn. Stockholm betalar 106 kr/dygn mindre än Lidingö både för omsorgsboende och demensboende. Vad är innebörden av dessa skillnader? Vad kommunen betalar kan både ta sig uttryck i kvalitetsskillnader och skillnader i lönsamhet - om nu inte skillnaderna kan återföras till t.ex. skillnader i hyra, löner eller priser.

Fråga 2: Vidare betalar några kommuner mer för demensboenden än för omsorgsboenden. Varför gör inte alla kommuner det?

Sid 12

Om ekonomisk vinst i ramupphandlade boenden.

"I de ramupphandlade omvårdnadsboendena är den genomsnittliga kostnaden år 2013 per plats och dygn 1 910 kronor i Uppsala (tabell I). I de ramupphandlade demensboendena är genomsnittskostnaden 1 863 kronor. Bägge summorna är högre än genomsnittsansättningen i Stockholm varför det skulle vara ekonomiskt fördelaktigt för ÄLN att införa LOV i de ramupphandlade boendena om ersättningen sattes på samma nivå som stockholm kommunerna."

Tabell 7. Ekonomisk vinst av att införa LOV i ramupphandlade boenden.

	Omvårdnad	Demens
Genomsnitt fyra kommuner	1 797 kr	1 861 kr
Genomsnitt Uppsala	1 910kr	1 863 kr
Skillnad Uppsala -riket	113kr	2 kr
Antal platser i Uppsala	137	105
Summa	5569712kr	72957kr

Fråga 3: Hur kommer det sig att Uppsala betalar mindre för demensboenden än för omvårdnadsboenden?

Fråga 4: Vilka är de avtalsmässiga förutsättningarna för tänkt reduktion av ersättningen till ramupphandlade boenden?

Sid 14

Om moms.

“En av de mest komplexa frågeställningar som utredningen har haft att ta ställning till är om det är möjligt att överföra hyreskontrakten för de boenden som kommunen idag hyr till företag som är villiga att bedriva verksamhet enligt LOV. Utredningens slutsats är att rådande skattelagstiftning i praktiken gör det omöjligt att vidareuthyra eller överföra hyreskontrakten till privata företag.”

Fråga 5: Vore det möjligt att upplåta fastigheter på samma villkor som idag till entreprenadupphandlade utförare, d.v.s. utan hyra? Det innebär givetvis att det fastställda priset skulle reduceras med ett belopp svarande mot den uteblivna hyreskostnaden utan att det skulle kunna tolkas som dold hyra. – Förmodligen högst opraktiskt. Men det innebär väl att de boende som kommunen fortfarande besitter kommer att säljas ut till hugade spekulanter. Och att kommunen säger upp hyresavtalet med Rikshem. Rikshem är väl momsregistrerat. Hur ser nuvarande hyreskonstruktion ut i detta avseende? Betalar kommunen därmed moms på hyran och får kompensation för den av staten?

Sid 16

Om ramupphandlat boende och LOV

Ramupphandlingen innebär tidsbegränsade kontrakt. Nu gällande kontrakt löper ut enligt följande tabell.

Tabell 8. Kontraktstider för ramupphandlade boenden

Boende	Utförare	Uppsägning senast	Avtal upphör/ kan gå in i LOV
Andreas And	Stiftelsen Andreas And	kan ej förlängas	2015-03-31
Ebbagården	Diakonistiftelsen	kan ej förlängas	2015-03-31
Liljeforstorg	Förenade care	2014-09-01	2015-06-01
Sandelska huset	Attendo	2013-09-30	2014-06-30
Topelius	Attendo	2014-05-27	2015-02-27

Fråga 6: Finns över huvud taget möjlighet att anlita annan utförare i dessa boenden? Just nu särskilt intressant där kontraktet inte kan förlängas. Vad händer om Attendo inte accepterar en lägre ersättningsnivå enligt LOV? Spel med hög insats?

Sid 17

Om ett företag som har vunnit en entreprenadupphandling skulle gå i konkurs finns alltid möjlighet för ÄLN att ge ett uppdrag till Vård & bildning om att överta driften. Vidare finns

ett ska-krav i nuvarande förfrågningsunderlag tärande vård- och omsorgsboenden som gör att nämnden kan inleda förhandlingar med andra företag om att överta driften i boendet. Ska-kravet lyder: "Utföraren åtar sig att efter förhandling stå till förfogande om behov av ny utförare skulle uppstå under tid som åtgår för ny upphandling och driftsättning vid annat boende."

Fråga 7: Tillförs då Vård och bildning samma ersättning som det konkursade företaget haft – även om den varit för liten för att klara driften?

Sid 18

Om alla vårdboenden i Uppsala skulle upphandlats enligt LOV så vore kommunen tvungen att förlita sig på att tillräckligt många vårdboendeplatser skulle byggas av företag villiga att ansluta sig via LOV. Ett vårdboende är en stor investering, både i tid och pengar, och ett företag som investerar i ett nytt boende vill sannolikt känna säkerhet i att det finns en efterfrågan på platser för att genomföra investeringen. Det går därför inte att utesluta att perioder av plats brist skulle kunna uppkomma om alla vårdboenden upphandlas via LOV.

Med det förslag som utredningen presenterar i denna rapport, d.v.s. att LOV och LOU ska tillämpas parallellt, så görs dock bedömningen att ett införande av LOV inte medverkar till ökad platsbrist. Ställningstagandet baseras på att ÄLN också fortsättningsvis kan möta ett ökat behov av platser på samma sätt som har gjorts de senaste åren, d.v.s. genom att initiera att ett boende byggs som sedan konkurrensutsätts via LOU. Vidare är det rimligt att anta den möjlighet som LOV ger till alla presumtiva leverantörer att starta ett boende med en speciell kvalitetsprofilering medför att några boenden startas som annars inte hade startats. Det sistnämnda antagandet innebär att ett införande av LOV enligt utredningens förslag snarare minskar än ökar risken för platsbrist.

Fråga 8: Hur går en sådan initiering till? Skrivelse till Uppsalahem + övriga byggbolag? Som sedan skall ordna både mark och detaljplaner? Och helst få en prisgaranti.

Fråga 9: Varför kan inte kommunen reservera mark i detaljplanen för just t.ex. vårdboende? Är kommunen beredd att inköpa mark för ändamålet?

Sid 18-19

"I nämndens nuvarande förfrågningsunderlag (såväl LOU som LOV) finns skrivningar som ger nämnden rätt att följa upp verksamheten. Om LOV införs för vård- och omsorgsboenden så föreslår utredningen att motsvarande skrivningar införs i förfrågningsunderlaget. Vissa av de kommuner som idag upphandlar vård- och omsorgsboenden enligt LOV, t.ex. Stockholm och Lidingö, har för övrigt sådana skrivningar i sina förfrågningsunderlag. Lidingö skriver t.ex. att staden har rätt att göra oanmälda besök och rätt att ta del av de underlag som krävs för att kunna följa upp verksamheten."

Kommentar 1: Fattas väl bara annat! Kontrollen av kvalitén kan aldrig bli heltäckande. Metoderna måste vidareutvecklas. Borde dessutom kompletteras med insyn i företagens ekonomi.

Fråga 10: Hur hålls den boende skadeslös både vid konstaterade brister i behandlingen

_____ som vid byte av utförare om någon utförare skulle sägas upp?

Sid 19.

“Ur juridisk synvinkel påverkas inte nämndens möjligheter att häva avtal av om det är kommunen eller det utförande företaget som hyr vårdboendet. Det spelar heller ingen roll om verksamheten är upphandlad enligt LOU eller LOV.”

Kommentar 2: Ur ekonomisk och social synvinkel ändras kommunens situation. Det handlar om våra svagaste medmänniskors väl och ve. Därom kan man inte förhandla. I en situation där frågan är om att häva avtalet eller låta företaget driva verksamheten vidare med eventuella viten som följd kan hänsyn till de boende spela en mer eller mindre viktig roll. – Fastlagda ersättningar kan kanske rulla på med någon form av indexreglering. Men rimligen hamnar man förr eller senare i förhandlingssituationer. Med dagens få, stora koncerner som i en framtid kan komma att dominera utbudssidan och med de boende som spelbrickor kan kommunen hamna i svag förhandlingsposition – prisutvecklingen blir svår att kontrollera.

Fråga 11: Vilken blir rollen för Vård och bildning i detta sammanhang?

Kommentar 3: Konsekvensanalyserna av förslaget är rudimentära på många håll – och saknas i viss utsträckning. Därmed är utredningen inte övertygande och därmed inte tillräckligt bra som beslutsgrund annat än till att gå vidare med utredandet.